

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»
(для слухачів другої вищої освіти за спеціальністю
7.03050401 – «Економіка підприємства»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» (для слухачів другої вищої освіти за спеціальністю 7.03050401 – «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Н. І. Склярук. – Х.: ХНАМГ, 2013. – 32 с.

Укладач: Н. І. Склярук

Рецензент: д.е.н., проф. А. Є. Ачкасов

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємств міського господарства, протокол № 2 від 02.10.2012 р.

© Н. І. Склярук, ХНАМГ, 2013

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1 Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	9
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	10
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи слухача.....	14
2.4. Самостійна робота слухача.....	17
2.5. Індивідуальні завдання.....	19
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	21
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення	25
Додатки.....	28

ВСТУП

В сучасних мінливих умовах ринкового середовища вивчення економіки підприємства набуває особливої актуальності, оскільки саме підприємство є основним суб'єктом господарської діяльності країни. Підприємства – самостійні первинні ланки економічної системи країни, виробляють товари і надають різноманітні послуги як з метою задоволення потреб населення, так і для власного виробництва. Сучасне підприємство – це складна соціально-економічна система, що об'єднує і використовує різноманітні ресурси: людські, матеріальні, фінансові, інформаційні тощо. Ефективне управління підприємствами неможливе без вивчення їх сутності та взаємозв'язків. Від того, як ефективно підприємства використовують власні ресурси, наскільки якісною та конкурентоспроможною є вироблена ними продукція, як вони здійснюють інноваційні перетворення, значною мірою залежать добробут населення й економічна могутність держави загалом.

Успішна підготовка до професійного здійснення підприємницької діяльності в сучасних умовах господарювання потребує глибокого знання фахівцями основних аспектів конкретної економіки, організації та забезпечення ефективного господарювання. Саме вивчення економіки підприємства закладає фундамент важливого комплексу теоретичних і практичних знань, який дозволяє майбутньому фахівцю масштабно і конкретно економічно мислити, своєчасно опановувати сучасні інформаційні та управлінські інновації, проводити діагностування результатів діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтовувати альтернативні варіанти ресурсного забезпечення функціонування підприємств, оцінювати моделі їх розвитку та формувати рішення щодо ефективного господарювання.

Дисципліна «Економіка підприємства» за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- освітньо-кваліфікаційній характеристики спеціаліста за спеціальністю 7.03050401 «Економіка підприємства» (галузевий стандарт вищої освіти, 2007р.)

- освітньо-професійній програми підготовки спеціаліста галузі знань «Економіка та підприємництво» (галузевий стандарт вищої освіти, 2010р.)

- навчального плану перепідготовки спеціаліста напряму підготовки 7.03050401 - «Економіка підприємства» галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво», 2011 р.

Програма ухвалена кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол №2 від 02.10.2012р. та Вченою радою факультету післядипломної освіти та заочного навчання (протокол № 2 від 03.10.2012р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення дисципліни: формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завдання дисципліни: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами; набуття практичних навичок у прийнятті науково-обґрунтованих господарсько-управлінських рішень в умовах ринкової економіки.

Предмет вивчення дисципліни: форми і методи господарювання підприємства; способи раціонального поєднання і ефективного використання всіх видів ресурсів на рівні підприємства з метою отримання прибутку як результату задоволення суспільних потреб.

Таблиця 1.1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Політична економія мікроекономіка, макроекономіка, статистика, регіональна економіка.	Менеджмент, маркетинг, бухгалтерський облік, економіка праці та соціально – трудові відносини, аналіз господарської діяльності, фінанси підприємства, стратегія підприємства, планування і контроль на підприємстві, організація виробництва, потенціал і розвиток підприємства, антикризове управління підприємством, оцінка та управління конкурентоспроможністю підприємства, внутрішній економічний механізм підприємства, дипломне проектування.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

МОДУЛЬ 1. ПІДПРИЄМСТВО ТА ЧИННИКИ ЙОГО ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(5 / 180)

ЗМ 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання (2 / 72)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи (теми)

1. Теорії та моделі підприємств
2. Основи підприємництва
3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми
4. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

5. Структура та управління підприємством
6. Ринок і продукція

ЗМ 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства (3 / 108)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи (теми)

1. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці
2. Основний капітал
3. Оборотний капітал
4. Інтелектуальний капітал
5. Техніко-технологічна база та виробнича потужність
6. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика

**МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ І
СТРАТЕГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА**

(5 / 180)

(кількість кредитів/годин)

ЗМ 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства..... (2,5 / 90)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи (теми)

1. Організація операційної діяльності
2. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції
3. Витрати підприємства
4. Товарна і цінова політика підприємства
5. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання
6. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність

ЗМ 2.2. Економічні основи розвитку підприємства..... (2,5 / 90)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи (теми)

1. Прогнозування та планування діяльності підприємства
2. Обґрунтування виробничої програми підприємства
3. Інвестиції
4. Інноваційна діяльність
5. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності
6. Сучасні моделі розвитку підприємства
7. Оптимізація бізнес-процесів підприємства
8. Економічна безпека підприємства
9. Трансформація і реструктуризація підприємств

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері
Репродуктивний рівень: Використовувати на практиці знання щодо організації, ресурсного забезпечення та ефективної діяльності підприємства.	Виробнича	Організаційна , аналітична
Алгоритмічний рівень: Формувати й обробляти необхідну інформаційну базу, використовуючи сучасні методики, проводити аналіз і розрахунок основних економічних показників діяльності підприємства та прогнозувати динаміку їх зміни з урахуванням сучасної економічної ситуації.	Виробнича	Аналітична, обліково-статистична, планувальна, контрольна
Евристичний рівень: На основі аналізу зовнішнього середовища та виробничо-ресурсного потенціалу підприємства формувати стратегічні напрямки його розвитку.	Виробнича	Організаційна, планувальна, інформаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. Г. О.Швиданенко. - Вид. 4-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2009. - 816 с.
2. Економіка підприємства: Підручник / Швиданенко Г.О., Васильков В.Г., Гончарова Н.П. та ін./ За заг. ред. Г.О. Швиданенко. – К.: КНЕУ, 2009. – 598 с.
3. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч. посібник для студ. ВНЗ. – К.: Каравела. 2004. – 568 с.
4. Економіка підприємства: Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник/ За ред. С.Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2005. - 328 с.
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2004.- 480с..
6. Петрович Й.М., Кіт А.Ф. та ін. Економіка підприємства: Підручник /За заг. ред. Й.М.Петровича. – Львів: “Новий світ-2000”, 2004. – 680 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Мета: формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Предмет дисципліни: форми і методи господарювання підприємства; способи раціонального поєднання і ефективного використання всіх видів ресурсів на рівні підприємства з метою отримання прибутку як результату задоволення суспільних потреб.

Змістові модулі: підприємство в сучасній системі господарювання; ресурсне забезпечення діяльності підприємства; витрати, результати та ефективність діяльності підприємства; економічні основи розвитку підприємства.

Аннотация программы учебной дисциплины

ЭКОНОМИКА ПРЕДПРИЯТИЯ

Цель: формирование способностей самостоятельно мыслить, принимать управленческие решения, выполнять комплексные экономические расчеты для эффективного осуществления хозяйственной деятельности на уровне предприятий.

Предмет дисциплины: формы и методы хозяйствования предприятия; способы рационального комбинирования и эффективного использования всех видов ресурсов на уровне предприятия с целью получения прибыли как результата удовлетворения общественных потребностей.

Модули содержания: предприятие в современной системе хозяйствования; ресурсное обеспечение деятельности предприятия; расходы, результаты и эффективность деятельности предприятия; экономические основы развития предприятия.

Annotation of the program of educational discipline

ECONOMICS OF ENTERPRISE

The purpose: forming of the abilities to think independently, to make managerial solutions, to carry out complex economic calculations for effective realization of economic activities at the level of an enterprise.

The subject of the discipline: forms and methods of an economics activity of an enterprise, methods of rational combining and effective using of all kinds of resources at the enterprise level with the aim of getting profit as a result of public needs satisfaction.

The module of the content: enterprise in the modern system of economic activity; resources supply for the enterprise activity; expenses, results and effectiveness of the enterprise activity; economic of the enterprise development.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціаліста	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<i>Кількість кредитів,</i> відповідно ECTS – 10,0 <i>Модулів – 2</i> <i>Змістових модулів – 4</i> <i>Загальна кількість годин –</i> 360	Галузь знань – 0305 - «Економіка та підприємництво» <i>Напрями підготовки –</i> 7.03050401 - «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності) <i>Освітньо-кваліфікаційний рівень – спеціаліст</i>	<i>Нормативна</i> <i>Рік підготовки – перший</i> <i>Семестр – перший, другий</i> <i>Аудиторні заняття (годин):</i> Лекції – 22 год. Практичні – 18 год. <i>Самостійна робота – 320 год., в</i> т.ч. контрольна робота – 10 год., курсова робота – 30 год. <i>Види підсумкового контролю –</i> залік – 1 семестр, екзамен – 2 семестр

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 11% до 89%

У процесі навчання слухачі отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Лекційний матеріал дає слухачеві основу знань з тих, чи інших проблем господарювання підприємства, орієнтує слухачів у різноманітті навчальної літератури. Метою практичних занять є засвоєння теоретичного матеріалу та набуття відповідних практичних навичок щодо прийняття обґрунтованих господарсько-управлінських рішень на рівні підприємства. Крім цього на практичних заняттях, які проводяться під час сесії, передбачається проведення комплексно-модульного контролю, тобто перевірка рівня засвоєння навчального матеріалу кількох тем курсу. На практичні заняття виносяться ключові питання дисципліни. При підготовці до практичних занять потрібно передусім прочитати конспект лекцій з відповідної теми, вивчити понятійний апарат і осмислити логіку навчального матеріалу. Далі доцільно звернутися до вивчення рекомендованої літератури відповідно до певної теми. Велике значення у процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота слухачів, завданням якої є формування практичних навичок у роботі слухачів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем.

Робоча програма, матеріали для проведення лекційних, практичних та розподіл часу за змістовими модулями та формами роботи розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

Приставаючи до вивчення дисципліни „Економіка підприємства”, слухачі повинні ознайомитися з програмою навчальної дисципліни, осягнути її структуру та основні методи й форми навчання. Уявити основні види і форми контролю знань, умінь і навичок.

Тематичний план дисципліни „Економіка підприємства” складається із двох модулів. Кожен модуль містить по два змістових модуля, які включають певні навчальні елементи та питання, щодо форм і методів господарювання підприємства.

МОДУЛЬ 1. ПІДПРИЄМСТВО ТА ЧИННИКИ ЙОГО ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(5 / 180)

ЗМ 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання

Навчальні елементи

Тема 1. Теорії та моделі підприємств

1. Теорії підприємств та їх характеристика.
2. Поняття підприємства. Ознаки підприємства. Принципи його діяльності.
3. Місія, основні цілі функціонування і головні напрямки діяльності підприємства.
4. Правові основи функціонування підприємства.

Тема 2. Основи підприємництва

1. Сутність, принципи здійснення та моделі підприємницької діяльності.
2. Характеристика основних типів підприємницької діяльності.
3. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємництві.
4. Мале підприємництво: поняття, значення, основні чинники ефективного розвитку.

Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

1. Класифікація видів підприємств.
2. Характеристика основних організаційно-правових форм підприємств.
3. Добровільні та інституційні об'єднання підприємств в Україні.

Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

1. Поняття ринкової системи, її структура та функції.
2. Елементи мікросередовища та їх вплив на діяльність підприємства.
3. Класифікація та характеристика основних компонентів макросередовища.

Тема 5. Структура та управління підприємством

1. Управління підприємством: сутність, функції та методи здійснення.
2. Характеристика типів організаційних структур управління підприємствами.
3. Виробнича структура підприємства: поняття, види та чинники формування.

4. Поняття, види та роль інфраструктури підприємства.

Тема 6. Ринок і продукція

1. Ринок товару: сутність, структура та основні маркетингові параметри.
2. Оцінка та прогнозування попиту на продукцію підприємства.
3. Поняття та класифікація продукції (робіт, послуг).
4. Вартісні і натуральні вимірники обсягу продукції.

ЗМ 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Навчальні елементи

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

1. Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства.
2. Система показників для оцінки чисельності, стану, руху робочої сили на підприємстві.
3. Методичні підходи при плануванні чисельності окремих категорій працівників підприємства.
4. Продуктивність праці персоналу: сутність, показники і методи її вимірювання та напрямки підвищення.
5. Мотивація персоналу: сутність, види та основні методи впливу.
6. Оплати праці на підприємстві: сутність, державна політика загальна організація.
7. Сутнісно-видова характеристика форм і систем оплати праці персоналу.

Тема 8. Основний капітал

1. Загальна характеристика капіталу і виробничих фондів підприємства.
2. Основні засоби підприємства: поняття, функціонально-елементний склад та оцінка.
3. Системи показників технічного стану й руху основних засобів підприємства.
4. Знос та амортизація основних засобів: поняття, вимірювання та методи нарахування
5. Показники та шляхи підвищення ефективності використання основних фондів.

Тема 9. Оборотний капітал

1. Оборотний капітал підприємства: сутність, функціонально-елементний склад та процес трансформації.
2. Методи визначення потреби в оборотних коштах підприємства.
3. Показники та шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Тема 10. Інтелектуальний капітал

1. Інтелектуальна власність: поняття, значення та процес її трансформації.
2. Поняття, характерні риси, елементний склад та значення нематеріальних ресурсів підприємства.
3. Нематеріальні активи підприємства та їх вартісна оцінка.

Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність

1. Поняття, склад і значення техніко-технологічної бази виробництва.
2. Організаційно-економічне управління технічним розвитком підприємства.
3. Сутнісно-видова характеристика та переваги лізингу.
4. Поняття, види, методичні основи визначення обсягу та ступеню використання виробничої потужності підприємства.

Тема 12. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика

1. Матеріально-технічне забезпечення виробництва як складова логістики.
2. Основні підходи до планування та організації поставок матеріальних ресурсів на підприємстві.
3. Сучасні системи управління запасами.

МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ І СТРАТЕГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

(5 / 180)

ЗМ 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства

Навчальні елементи

Тема 13. Організація операційної діяльності

1. Виробничий процес на підприємстві: сутність, структура та принципи організації.
2. Організаційні типи виробництва та їх сутнісна характеристика.
3. Методи організації виробництва, їх ключові ознаки та ефективність застосування.
4. Основні форми організації виробництва, необхідність їх застосування та характеристика.

Тема 14. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції

1. Сутнісна характеристика, показники і методи оцінки якості продукції.
2. Сутнісна характеристика і методичні основи визначення конкурентоспроможності продукції.
3. Технічні, організаційні і соціальні чинники підвищення якості і конкурентоспроможності продукції підприємства.
4. Стандартизація і сертифікація продукції (послуг) підприємства.

Тема 15. Витрати підприємства

1. Сутнісна характеристика та класифікація витрат підприємства.
2. Собівартість продукції (робіт, послуг) її види та методи калькулювання.
3. Зміст і методика обчислення кошторису витрат на виробництво продукції.
4. Управління витратами на підприємстві.

Тема 16. Товарна і цінова політика підприємства

1. Маркетингова діяльність підприємства: поняття, функції та принципи здійснення.

2. Сутність, елементний склад та принципи здійснення товарної політики підприємства.
3. Економічний зміст та функції ціни. Види цін.
4. Методи ціноутворення на продукцію підприємства.
5. Цінова політика підприємства: сутність, принципи та особливості формування.

Тема 17. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання

1. Характеристика доходів підприємства та джерел їх утворення.
2. Поняття, види та порядок формування і напрями використання прибутку підприємства.
3. Система показників рентабельності та методика їх визначення.
4. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства.

Тема 18. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність

1. Сутнісна характеристика та класифікація ефективності господарської діяльності підприємства.
2. Система показників для оцінки економічної ефективності виробництва.
3. Конкурентоспроможність підприємства: економічна сутність та чинники що її визначають.
4. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства.

ЗМ 2.2. Економічні основи розвитку підприємства

Навчальні елементи

Тема 19. Прогнозування та планування діяльності підприємства

1. Методи і принципи державного економічного регулювання діяльності суб'єктів господарювання.
2. Прогнозування розвитку суб'єктів господарювання: сутність, види, методи.
3. Сутність планування, його види, принципи здійснення та методи.
4. Стратегічне планування і формулювання стратегії розвитку.
5. Характеристика тактичного та оперативно-календарного планування.
6. Поняття, призначення та типові розділи бізнес-плану підприємства.

Тема 20. Обґрунтування виробничої програми підприємства

1. Зміст і завдання виробничої програми підприємства.
2. Обґрунтування виробничої програми ресурсами і виробничими потужностями.

Тема 21. Інвестиції

1. Поняття, сутність та класифікація інвестицій.
2. Визначення необхідного обсягу та джерел формування виробничих інвестицій.
3. Загальна характеристика фінансових інвестицій.
4. Інвестиційні проекти: фази та етапи обґрунтування.

Тема 22. Інноваційна діяльність

1. Сутність, значення та класифікація інновацій.
2. Науково-технічний прогрес, його форми та напрями прояву.
3. Загальна характеристика, об'єкти, напрями і тенденції розвитку організаційного прогресу на підприємствах.

Тема 23. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності

1. Методичні основи визначення економічної ефективності виробничих інвестицій (капіталовкладень).
2. Оцінка ефективності фінансових інвестицій.
3. Оцінка економічної ефективності технічних інновацій і організаційних нововведень.

Тема 24. Сучасні моделі розвитку підприємства

1. Сутність і тенденції організаційного розвитку підприємств.
2. Характеристика сучасних моделей розвитку підприємств.

Тема 25. Оптимізація бізнес-процесів підприємства

1. Бізнес-процеси на підприємстві: поняття, види та принципи їх організації.
2. Основні концепції удосконалення бізнес-процесів.
3. Реінжинірінг бізнес-процесів: сутність, принципи та етапи проведення.

Тема 26. Економічна безпека підприємства

1. Економічна безпека підприємства: сутність, складові та методи вимірювання.
2. Поняття економічної кризи підприємства її види та шляхи виходу з кризового стану.
3. Основні напрями забезпечення необхідної економічної безпеки підприємства.

Тема 27. Трансформація і реструктуризація підприємств

1. Сутність трансформації, її види, напрями та форми.
2. Організаційні форми та порядок проведення реструктуризації підприємств.
3. Санація (фінансове оздоровлення) господарюючих суб'єктів: сутність, цілі, форми здійснення та типові заходи.
4. Банкрутство підприємства: сутність, причини, процедура визнання та способи прогнозування.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи слухача

Запропонований розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи відповідає навчальному плану перепідготовки спеціаліста за спеціальністю 7.03050401 – «Економіка підприємства» заочної форми навчання.

Таблиця 2.1 – Розподіл часу за модулями і змістовними модулями

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Практика	Лаб.	Самостійна робота
Модуль 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності	5/180	10	10	-	160
ЗМ 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання	2/72	4	2	-	66
ЗМ 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства	3/108	6	8	-	94
Модуль 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства	5/180	12	8	-	160
ЗМ 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства	2,5/90	8	6	-	76
ЗМ 2.2. Економічні основи розвитку підприємства	2,5/90	4	2	-	84
РАЗОМ	10/360	22	18	-	320

Таблиця 2.2 – Розподіл часу лекційного курсу (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальністю 7.03050901 ЕП
1	2
Модуль 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності	10
<i>ЗМ 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання</i>	<i>4</i>
Тема 1. Теорії та моделі підприємств	1
Тема 2. Основи підприємництва	1
Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	1
Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	-
Тема 5. Структура та управління підприємством	1
Тема 6. Ринок і продукція	
<i>ЗМ 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства</i>	<i>6</i>
Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2
Тема 8. Основний капітал	2
Тема 9. Оборотний капітал	2
Тема 10. Інтелектуальний капітал	-
Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність	-
Тема 12. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	-
Модуль 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства	12
<i>ЗМ 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства</i>	<i>8</i>
Тема 13. Організація операційної діяльності	1
Тема 14. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	-
Тема 15. Витрати підприємства	2
Тема 16. Товарна і цінова політика підприємства	2

1	2
Тема 17. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	2
Тема 18. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	1
<i>ЗМ 2.2. Економічні основи розвитку підприємства</i>	4
Тема 19. Прогнозування та планування діяльності підприємства	1
Тема 20. Обґрунтування виробничої програми підприємства	1
Тема 21. Інвестиції	1
Тема 22. Інноваційна діяльність	0,5
Тема 23. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	0,5
Тема 24. Сучасні моделі розвитку підприємства	-
Тема 25. Оптимізація бізнес-процесів підприємства	-
Тема 26. Економічна безпека підприємства	-
Тема 27. Трансформація і реструктуризація підприємств	-
РАЗОМ	22

Таблиця 2.3 – Розподілу часу практичних занять (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальністю 7.03050901 ЕП
1	2
Модуль 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності	10
<i>ЗМ 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання</i>	2
<u>Заняття 1.</u> Тема 6. Ринок і продукція	2
<i>ЗМ 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства</i>	8
<u>Заняття 2.</u> Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2
<u>Заняття 3.</u> Тема 8. Основний капітал	2
<u>Заняття 4.</u> Тема 9. Оборотний капітал	2
<u>Заняття 5.</u> Тема 10. Техніко-технологічна база та виробнича потужність	2
Модуль 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства	8
<i>ЗМ 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства</i>	6
<u>Заняття 6.</u> Тема 15. Витрати підприємства	2
<u>Заняття 7.</u> Тема 16. Товарна і цінова політика підприємства	1
Тема 17. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	1

1	2
Заняття 8.	
Тема 17. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	1
Тема 18. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	1
<i>ЗМ 2.2 .Економічні основи розвитку підприємства</i>	2
Заняття 9.	
Тема 20. Обґрунтування виробничої програми підприємства	1
Тема 23. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	1
РАЗОМ	18

2.4. Самостійна робота слухача

Для опанування матеріалу дисципліни «Економіка підприємства» окрім лекційних та практичних занять, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі.

Самостійна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі слухачів зі навчально-методичною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем господарювання підприємства. Значною є роль самостійної роботи слухачів у підготовці до поточного і підсумкового контролю знань й умінь.

На самостійну роботу відповідно з навчальним планом перепідготовки спеціалістів заочної форми навчання за напрямом 7.03050401 – «Економіка підприємства» припадає 320 годин. Формами самостійної роботи виступають: вивчення основної та додаткової літератури, підготовка до практичних занять, розв'язання типових задач, виконання індивідуальних завдань з контрольної та курсової робіт, підготовка до поточного тестування й т.ін.

Таблиця 2.4 – Розподіл часу самостійної роботи

Змістовий модуль, тема	Кількість годин	Форма роботи
1	2	3
Модуль 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності	160*	
<i>ЗМ 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання</i>	66	
Тема 1. Теорії та моделі підприємств	15	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; підготовка відповідей на теоретичні питання контрольної роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 2. Основи підприємництва	11	
Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	9	
Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	10	
Тема 5. Структура та управління підприємством	13	

1	2	3
Тема 6. Ринок і продукція	8	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач; підготовка відповідей на теоретичні питання контрольної роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
<i>ЗМ 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства</i>	94	
Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	26	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач та виконання розрахункової частини контрольної роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 8. Основний капітал	20	
Тема 9. Оборотний капітал	18	
Тема 10. Інтелектуальний капітал	10	
Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність	10	
Тема 12. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	10	
Модуль 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства	160**	
<i>ЗМ 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства</i>	76	
Тема 13. Організація операційної діяльності	9	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач; підготовка відповідей на теоретичні питання курсової роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 14. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	12	
Тема 15. Витрати підприємства	16	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач та виконання розрахункової частини курсової роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 16. Товарна і цінова політика підприємства	13	
Тема 17. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	16	

1	2	3
Тема 18. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	10	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач; підготовка відповідей на теоретичні питання курсової роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
<i>ЗМ 2.2. Економічні основи розвитку підприємства</i>	84	
Тема 19. Прогнозування та планування діяльності підприємства	15	Вивчення основних й додаткових літературних джерел та складання стислого конспекту; ведення термінологічного словника; розв'язання типових задач; підготовка відповідей на теоретичні питання курсової роботи; розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань; підготовка до поточного тестування.
Тема 20. Обґрунтування виробничої програми підприємства	10	
Тема 21. Інвестиції	13	
Тема 22. Інноваційна діяльність	9,5	
Тема 23. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	8,5	
Тема 24. Сучасні моделі розвитку підприємства	6	
Тема 25. Оптимізація бізнес-процесів підприємства	8	
Тема 26. Економічна безпека підприємства	6	
Тема 27. Трансформація і реструктуризація підприємств	8	
РАЗОМ	320	

* у тому числі 10 год. виконання контрольної роботи;

** у тому числі 30 год. виконання курсової роботи.

2.5. Індивідуальні завдання

Виконання контрольної роботи є одним із етапів вивчення курсу “Економіка підприємства”. При вивченні програмного матеріалу для його закріплення та набуття практичних навичок слухачі повинні виконати контрольну роботу згідно з робочою навчальною програмою у 1 семестрі.

Мета контрольної роботи – закріплення та поглиблення теоретичних знань, здобутих при вивченні модулю «Підприємство та чинники його виробничої діяльності», освоєння методик виконання широкого кола типових планово-економічних розрахунків і обґрунтувань, формування практичних навичок у прийнятті господарських рішень спрямованих на підвищення ефективності використання ресурсів підприємства.

При розв'язуванні завдань контрольної роботи слухачем викладаються теоретичні питання та всі розрахунки, а також аналітичні висновки щодо отриманих результатів. Плановий обсяг годин на виконання роботи – 15 годин.

Курсова робота з дисципліни "Економіка підприємства" – окремий вид самостійної роботи слухача і її виконання передбачено навчальним планом у 2 семестрі.

Метою курсової роботи є узагальнення, поглиблення і закріплення теоретичних знань, одержаних при вивченні курсу, та вміння самостійно досліджувати і аналізувати інформаційні джерела, статистичні і практичні матеріали. Курсова робота як форма самостійної роботи слухачів сприяє розвитку творчого мислення і навичок аналітичної роботи.

У курсовій роботі слухач повинен показати:

- знання і правильне розуміння закономірностей, що відбуваються у економічному середовищі підприємства;
- уміння працювати з інформаційними джерелами, користуючись законодавчим та методичним матеріалом, викладати свою точку зору на проблемні питання та робити обґрунтуванні висновки щодо поліпшення економічного стану підприємства;
- здатність використовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та узагальнення цифрового матеріалу, застосовуючи сучасні методики дослідження з використанням таблиць, графіків, схем, діаграм та інших графічних рисунків.

Навчальним планом передбачено 30 годин для підготовки курсової роботи, що виконується відповідно з методичними вказівками до виконання курсової роботи.

Захист курсової роботи враховує:

- знання теоретичних основ курсу, необхідних для виконання роботи (40%);
- знання формул, алгоритмів і методик розрахунків (50%);
- творчий підхід і вміння аналізувати (10%).

Оцінка за курсову роботу виставляється тільки після її захисту. При цьому обов'язково враховується своєчасність подання роботи на перевірку, якість змісту виконаної роботи, практичний напрямок, правильність розрахунків та аналітичних висновків, оформлення роботи та змістовність виступу слухача на захисті.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за 4-бальною шкалою:

"5" (відмінно), "4" (добре), "3" (задовільно), "2" (незадовільно).

"5" (відмінно) виставляється при повному розкритті теоретичних питань, широкому використанню рекомендованої літератури, правильно проведених розрахунках, вільному володінню опрацьованим матеріалом, умінні робити висновки, ув'язки теоретичного матеріалу з практичним.

"4" (добре) виставляється при незначних помилках у в розрахунках курсової роботи або у висновках чи у оформленні, при обмеженому розумінні окремих питань роботи при її захисті, при повному використанні рекомендованої літератури та практичного матеріалу.

"3" (задовільно) - при неповному розкритті теоретичних питань, наявності помилок в розрахунках, арифметичних помилок, неохайність в роботі, неповному розумінні теми роботи при її захисті, але завдання повинно бути виконано понад 50% вірно.

"2" (незадовільно) - теоретичні питання курсової роботи не розкриті, допущені помилки в розрахунках, робота не містить висновків, відсутні знання з основних теоретичних питань роботи, робота оформлена з порушенням вимог, завдання виконано до 50%.

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Органічною складовою навчального процесу є систематичний, комплексний контроль й оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок слухачів у відповідності з вимогами державних стандартів освіти, а також адаптації до загальноєвропейських вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (далі ECTS).

Оцінювання знань з дисципліни «Економіка підприємства» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань слухачів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого перевіряється відповідно під час поточного контролю.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння викладеного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння слухачем базового програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни, уміння вирішувати практичні завдання тощо.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також під час індивідуально-консультативних зустрічей зі слухачами.

Для визначення рівня знань, умінь і навичок слухачів при вивченні дисципліни „Економіка підприємства” використовуються наступні форми і методи контролю:

- Поточний контроль за результатами вивчення кожного змістового модуля:
 - у вигляді тестування:
 - ЗМ 1.1 і 1.2 у першому семестрі (приклад завдання поточного контролю див. Додаток 1).
 - ЗМ 2.1 і 2.2 у другому семестрі.
 - вирішення і захист індивідуального завдання (контрольної роботи) з модуля 1 у першому семестрі
- Підсумковий контроль. За умовами кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускаються

слухачі, що набрали не менше 30 балів з поточного контролю за усіма змістовими модулями у першому семестрі і не менше 20 балів у другому. Підсумковий контроль здійснюється за заліковими (екзаменаційними) білетами у письмовій формі.

- Залік за заліковими білетами у першому семестрі (приклад завдання підсумкового контролю –залік див. Додаток 2).
- Екзамен за екзаменаційними білетами у другому семестрі (приклад екзаменаційного білету див. Додаток 3).

Види та засоби контролю та структура залікового кредиту з дисципліни „Економіка підприємства” наведені в таблиці 2.5.

Оцінювання знань з кожного модуля здійснюється за 100-бальною шкалою на основі суми результатів поточного та підсумкового контролю. Завдання поточного контролю у першому семестрі оцінюються в діапазоні [0;60], у другому - в діапазоні [0;40] балів, завдання, що виносяться на залік - [0;40], екзамен - в діапазоні [0;60].

Поточний контроль за змістовним модулем проводиться після того, як розглянуто весь теоретичний матеріал, виконані практичні завдання в межах змістовного модуля і завдання на самостійну роботу. Цей вид контролю проводиться у вигляді тестування.

Використовуються тести закритої форми (з множинним вибором, графічні тести) і тести відкритої форми (на обмежену кількість відповідей, на множину кількість відповідей, на знання формул, на вирішення практичних ситуацій).

Таблиця 2.5 – Види та засоби контролю та структура залікового кредиту з дисципліни «Економіка підприємства»

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Параметри оцінки (бали за відповідями за формами поточного контролю)	Підсумкові бали (відсоток від загального обсягу)	Діапазон оцінки, балів
1	2	3	4
Модуль 1.			
Поточний контроль зі змістових модулів			
ЗМ 1.1 Контрольна робота у вигляді тестування	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 85-100 балів ✓ 75-80 балів ✓ 65-70 балів ✓ 55-60 балів ✓ до 50 балів 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 20 ✓ 15 ✓ 10 ✓ 5 ✓ 0 	0-20
ЗМ 1.2 Контрольна робота у вигляді тестування	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 85-100 балів ✓ 75-80 балів ✓ 65-70 балів ✓ 55-60 балів ✓ до 50 балів 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 20 ✓ 15 ✓ 10 ✓ 5 ✓ 0 	0-20

1	2	3	4
Вирішення і захист індивідуального завдання (контрольної роботи) з модуля 1	✓ Правильність розрахунків ✓ Захист змісту завдання	max.10 max.10	0-20
Підсумковий контроль з модулю1 –залік за екзаменаційними білетами			0-40
Всього за модулем 1			0-100
Модуль 2.			
Поточний контроль зі змістових модулів			
ЗМ 2.1 Контрольна робота у вигляді тестування	✓ 85-100 балів ✓ 75-80 балів ✓ 65-70 балів ✓ 55-60 балів ✓ до 50 балів	✓ 20 ✓ 15 ✓ 10 ✓ 5 ✓ 0	0-20
ЗМ 2.2 Контрольна робота у вигляді тестування	✓ 85-100 балів ✓ 75-80 балів ✓ 65-70 балів ✓ 55-60 балів ✓ до 50 балів	✓ 20 ✓ 15 ✓ 10 ✓ 5 ✓ 0	0-20
Підсумковий контроль з дисципліни – екзамен за екзаменаційними білетами			0-60
Всього за модулем 2			0-100

Поточний тестовий контроль з кожного змістовного модуля оцінюється в діапазоні 0-20 балів шляхом підрахунку кількості балів по кожному тесту і в цілому за тестовим завданням згідно з критеріями оцінювання, які наведені в таблиці.

У першому семестрі поточний контроль передбачає, крім виконання двох тестових завдань, написання і захист індивідуального завдання (контрольної роботи).

Критерії оцінювання індивідуального завдання (контрольної роботи):

✓ *Оцінка 20 балів* – індивідуальне завдання виконано на високому рівні, у теоретичній частині подано повне висвітлення питань, присутній розгляд питань з різних методичних підходів, розрахункове завдання виконано правильно і зроблені обґрунтовані висновки. На всі запитання викладача отримані правильні відповіді.

✓ *Оцінка 15 балів:* теоретичні питання розкриті, про що свідчить достатня повнота та логічність висвітлення матеріалу, однак мають місце окремі недоліки непринципового характеру: допущено незначних помилок при формулюванні термінів, категорій, наявні незначні арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань. На переважну більшість запитань викладача було подано правильні відповіді.

✓ *Оцінка 5 балів:* теоретичні питання в основному розкриті, але мають місце недоліки змістовного характеру: виклад є неповним і має виражений компілятивний характер, допущено серйозні помилки у розв'язанні задачі. Є

зауваження щодо оформлення роботи. Слухачем подано правильні відповіді лише на окремі запитання викладача.

✓ *Оцінка 0 балів:* теоретичні питання нерозкриті, розрахунки у практичній частині відсутні або неправильні внаслідок допущення грубих помилок.

На залік виносяться ключові питання, типові задачі, що потребують змістовної письмової відповіді та розв'язку. Екзаменаційні білет містить 4 завдань, кожне з яких оцінюється за шкалою 10; 5; 0 балів. За формою і змістом завдання поділяються на два блоки: перший блок містить 2 теоретичних запитання; другий блок - 2 задачі.

Результати заліку оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів (включно). В разі, коли відповіді слухача оцінені менше ніж в 20 балів (0, 5, 10, 15) він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку (тобто 0 балів).

На екзамен виносяться ключові питання, типові та комплексні задачі, що потребують змістовної письмової відповіді та розв'язку. Екзаменаційні білет містить 4 завдання, кожне з яких оцінюється за шкалою 15; 10; 5; 0 балів. За формою і змістом завдання поділяються на два блоки: перший блок містить 2 теоретичних запитання; другий блок - 2 задачі.

Результати екзамену оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів (включно). В разі, коли відповіді слухача оцінені менше ніж в 30 балів (0, 5, 10, 15, 20, 25) він отримує незадовільну оцінку за результатами екзамену (тобто 0 балів) та незадовільну загальну підсумкову оцінку. В цьому випадку отримані результати поточного контролю не враховуються.

Оцінка та екзамен виставляється за національною шкалою (4-х-бальною) поряд із загальною підсумковою оцінкою в 100-бальній шкалі (за системою ECTS) за параметрами таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Трансформація результатів підсумкового контролю знань слухача за різними шкалами оцінювання

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою	Оцінка за 4-х бальною шкалою
A	85–100	5 (відмінно)
B	80	4 (добре)
C	65–75	
D	60	3 (задовільно)
E	50–55	
FX	20–45	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	0–15	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Ліквідація академічної заборгованості слухачами з дисципліни передбачає наступний порядок:

✓ слухачі, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 30 до 45 балів після належної підготовки мають право повторно скласти екзамен за власною заявою;

✓ слухачі, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 30 балів зобов'язані написати заяву на повторне вивчення дисципліни і скласти екзамен. Слухачам також дозволяється написати заяву на індивідуально-консультативну роботу з викладачем і згідно направлення деканату отримувати та здавати викладачу під час консультацій виконані завдання, модулі тощо і набрати бали поточної успішності і в кінці семестру, згідно графіку затвердженому деканом, здати екзамен.

Перескладання екзамену з дисципліни дозволяється двічі, але якщо слухач не пересклав екзамен двічі, то він зобов'язаний повторно вивчити дисципліну і знову скласти екзамен (востаннє).

Академічну заборгованість слухач має право ліквідувати до проходження переддипломної практики.

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси		ЗМ, де застосовується
1		2
1. Рекомендована основна навчальна література		
1.1	Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. Г. О.Швиданенко. - Вид. 4-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2009. - 816 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
1.2	Економіка підприємства: підручник / Швиданенко Г.О., Васильков В.Г., Гончарова Н.П. та ін.; за заг. ред. Г.О. Швиданенко. – К.: КНЕУ, 2009. – 598 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
1.3	Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч. посібник для студ. ВНЗ. – К.: Каравела. 2004. – 568 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
1.4	Економіка підприємства: Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник/ За ред. С.Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2005. - 328 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
1.5	Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2004.- 480с..	1.1,1.2,2.1 2.2
1.6	Петрович Й.М., Кіт А.Ф. та ін. Економіка підприємства: Підручник /За заг. ред. Й.М.Петровича. – Львів: “Новий світ-2000”, 2004. – 680 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
2. Додаткові джерела		
2.1	Господарський кодекс України – Х.: ТОВ „Одіссей”, 2004. – 248 с.	1.1
2.2	Податковий кодекс України – Вінниця: ТОВ «Поліграф-сервіс», 2010. – 512 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
2.3	Закон України "Про оплату праці" від 24березня 1995р./ Урядовий кур'єр. –1995. –18травня.	1.2
2.4	Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". //Урядовий кур'єр .-1999.-15 вересня.- №172.	2.2
2.5	Закон України "Про стандартизацію" //Урядовий кур'єр .-2001.-20 червня.-№108.	2.1
2.6	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку в Україна.- К.:Компас,2004. -248 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
2.7	Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч.посібник.- К.: КНЕУ, 2003. – 524 с.	2.1

1	2
2.8 Дугіна С. І. Маркетингова цінова політика: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2005. — 393 с.	2.1
2.9 Економіка підприємства: Навч. посібник / За ред. О.П.Крайник. Л.: «Львівська політехніка», 2003. — 208с.	1.1,1.2,2.1 2.2
2.10 Економіка підприємства: Навч.посіб./За ред. А.В.Шегди. – К.:Знання-Пресс, 2002. – 335 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
2.11 Зайцев Н.Л. Экономика, организация и управление предприятием: Учеб. пособие.- 2-е изд. доп. - М.: Инфра –М., 2008. - 455с.	1.1,1.2,2.1 2.2
Инвестиции : Учебное пособие / Г.П. Подшиваленко, Н.И.	
2.12 Лахметкина, М.В. Макарова и др. — 3-е изд., перераб . и доп . — М. : КНОРУС , 2006. - 200 с.	2.2
2.13 Кардаш В.Я Маркетингова товарна політика: Підручник. – К.: КНЕУ, 2001. – 240 с.	2.1
2.14 Колот А.М. Мотивація персоналу: Підручник. – К.: КНЕУ, 2002. – 337 с.	1.2
2.15 Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В. Є. Москалюка. — К.: КНЕУ, 2005. — 384 с.	2.2
2.16 Покропивний С. Ф., Соболев С. М., Швиданенко Г. О. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник. — К: КНЕУ, 1998. — 208 с.	2.2
2.17 Скляренко В.К., Прудников В.М. Экономика предприятия: Учебник. - М.: Инфра –М., 2006. - 528с.	1.1,1.2,2.1 2.2
2.18 Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч посібник — К КНЕУ, 2004 — 412 с	2.2
2.19 Экономика организаций (предприятий): Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандара. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 608 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
2.20 Экономика предприятия: Учеб. пособие / Под ред. проф. Л.Г. Мельника.- 2-е изд. испр. - Сумы: ИТД «Университетская книга», 2003. - 628с.	1.1,1.2,2.1 2.2
3. Методичне забезпечення	
3.1 Склярук Н. І. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка підприємства» Модуль 1. «Підприємство та чинники його виробничої діяльності» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») / Н. І. Склярук; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва – Х.: ХНАМГ, 2010. – 132 с.	1.1,1.2
3.2 Склярук Н. І. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка підприємства» Модуль 2. «Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») / Н. І. Склярук; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 141 с.	2.1 2.2
3.3 Навчальний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Економіка підприємства» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання спеціальностей 6.050100 - "Економіка підприємства", 6.050100 - "Облік і аудит") /Авт. Склярук Н.І., Славута О.І., - Харків: ХНАМГ, 2008. – 125 с.	1.1,1.2,2.1 2.2

Продовження табл.

1	2
3.4 Методичні вказівки до виконання практичних занять з курсу “Економіка підприємства” (для студентів заочної форми навчання спеціальності 6.050100 “Економіка підприємства”, 6.050100 “Облік і аудит”, 6.050200 “Менеджмент організацій”). - Укл. Склярчук Н.І., Славута О.І. - Харків: ХНАМГ, 2006.- 47 с.	1.1,1.2,2.1 2.2
3.5 Методические указания к выполнению курсовой работы по экономике предприятия (для студентов 3 курса заочной формы обучения специальностей "Экономика предприятия" "Учет и аудит" и "Менеджмент организаций"). Сост. Склярчук Н.И. – Харьков: ХНАГХ, 2004.-32с.	2.1 2.2
3.6 Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни “Економіка підприємства” (для студентів 3 курсу заочної форми навчання галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») /Укл. Склярчук Н.І. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 23 с.	1.1,1.2
4. Ресурси ІНТЕРНЕТ	
4.1 Офіційний веб-сайт Верховної Ради України www.rada.gov.ua	1.1,1.2,2.1 2.2
4.2 Державний комітет із статистики: http://www.ukrstat.gov.ua	1.1,1.2,2.1 2.2
4.3 Кабінет Міністрів України: http://www.kmu.gov.ua	1.1,1.2,2.1 2.2
4.4 Міністерство економіки: http://www.me.gov.ua	1.1,1.2,2.1 2.2
4.5 Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.ksame.kharkov.ua	1.1,1.2,2.1 2.2

Додатки

Додаток 1.

*Приклад завдання поточного контролю
за ЗМ 1.2. «Ресурсне забезпечення діяльності підприємства»
для слухачів спеціальності: 7.03050401 – «Економіка підприємства»*

Варіант 2.

I. Чи правильні наступні твердження ?

1. До показників ефективності використання основних засобів належать...

- 1) фондоемність продукції (так / ні)
- 2) коефіцієнт придатності основних засобів (так / ні)
- 3) фондovіддача основних засобів (так / ні)
- 4) рентабельність основних засобів (так / ні)
- 5) коефіцієнт оновлення основних засобів (так / ні)

2. Поточний ремонт обладнання — це...

- 1) заміна або відновлення окремих частин (деталей, вузлів) устаткування, регулювання його механізмів (так / ні)
- 2) повне розібрання устаткування, ремонт зношених деталей і вузлів, заміна тих, що не підлягають ремонту, регулювання та випробування під навантаженням його механізмів (так / ні)
- 3) усунення дрібних ушкоджень і дефектів устаткування, заміна мастила та регулювання окремих механізмів (так / ні)
- 4) процес підвищення технічного рівня діючого устаткування шляхом внесення до його конструкції часткових змін (так / ні)
- 5) відшкодування фізичного спрацювання конструктивних елементів засобів праці та максимально можливе відновлення їхніх первісних техніко-експлуатаційних параметрів (так / ні)

II. Оберіть правильну відповідь:

1. Виробнича потужність підприємства встановлюється, виходячи з потужності цехів (дільниць, технологічних ліній, агрегатів) основного виробництва:

- А. обслуговуючих;
- Б. допоміжних;
- В. провідних;
- Г. основних.

2. У процесі виробництва основні фонди підприємства...

- А. змінюють свою споживну вартість;
- Б. зберігають свою споживну вартість;
- В. повністю втрачають споживну вартість;
- Г. взагалі її не мають.

III. Оберіть правильну відповідь:

1. Розвиток техніко-технологічної бази підприємства здійснюється шляхом...
 - А. Капітального ремонту устаткування
 - Б. Технічного переозброєння підприємства
 - В. Модернізації
 - Г. Заміни спрацьованого устаткування новим такого ж технічного рівня
 - Д. Реконструкції
2. Оборотні кошти підприємства, зайняті у сфері виробництва, — це...
 - А. Виробничі запаси
 - Б. Готова продукція
 - В. Незавершене виробництво
 - Г. Витрати майбутніх періодів
 - Д. Дебіторська заборгованість

IV. Запишіть формули:

1. Коефіцієнту зносу основних засобів.
2. Коефіцієнту оборотності оборотних коштів.
3. Трудомісткості продукції.

V. Заповніть пропуски у визначеннях необхідними словами:

1. Оборотні кошти підприємства - сукупність грошових коштів підприємства, необхідних для формування та забезпечення кругообігу _____ і _____ .
2. До складу виробничих фондів підприємства входять _____ й _____ .

VI. Розв'яжіть задачу.

Визначити залишкову вартість верстата через 4 роки після введення в експлуатацію, якщо його первісна вартість склала 12 тис. грн., річна норма амортизації 10% (підприємство використовує прямолінійний метод нарахування амортизації)

Оцінювання тестового завдання

№ завдання	I.		II		III		IV.			V.		VI.	Всього
	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	3.	1.	2.		
мах. кількість балів	5	5	4	4	8	8	12	12	12	3	3	24	100

Приклад екзаменаційного білета для проведення заліку
ХНАМГ

Спеціальність : 7.03050401 – «Економіка підприємства»

Навчальний предмет: Економіка підприємства

Семестр 1

Екзаменаційний білет № 1

Завдання 1. Дайте визначення термінам: Чиста продукція, Фондовіддача основних засобів, Продуктивність праці.

Завдання 2. Докладно розкрийте питання: Сутність, принципи здійснення та моделі підприємницької діяльності.

Завдання 3. Розв'яжіть задачу та прокоментуйте отримані результати. Норматив обігових коштів у виробничих запасах - 900 тис. грн., норматив витрат майбутніх періодів 20 тис. грн., план випуску виробів 2000 шт., тривалість виробничого циклу 50 дн., виробнича собівартість виробу 10 тис. грн., коефіцієнт наростання витрат - 0,75, норма запасу готової продукції на складі - 10 дн., оптова ціна виробу 20 тис. грн. Визначити норматив обігових коштів - у незавершеному виробництві та у готовій продукції, а також загальний норматив обігових коштів підприємства.

Завдання 4. Розв'яжіть задачу та прокоментуйте отримані результати. За планом обсяг продукції в звітному році – 210 млн. грн., фактично склав - 220 млн. грн. Середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу за планом – 600 чол., фактично склала 608 чол. Визначити приріст продукції в результаті збільшення чисельності працівників та в результаті підвищення продуктивності праці.

Кожне правильно виконане завдання максимально оцінюється у 10 балів
--

Приклад екзаменаційного білета для проведення екзамену
ХНАМГ

Спеціальність : 7.03050401 – «Економіка підприємства»

Навчальний предмет: Економіка підприємства

Семестр 2

Екзаменаційний білет № 1

Завдання 1. Докладно розкрийте питання: Сутнісна характеристика та класифікація витрат підприємства.

Завдання 2. Докладно розкрийте питання: Зміст і завдання виробничої програми підприємства.

Завдання 3. Розв'яжіть задачу та прокоментуйте отримані результати. Виробнича потужність підприємства, на якому виготовляється один вид продукції, склала 600 тис. шт. у рік, виручка від реалізації продукції – 7200 тис. грн. Постійні витрати виробництва складають 1000 тис. грн., змінні витрати – 3600 тис. грн. Визначити критичний обсяг виробництва продукції.

Завдання 4. Розв'яжіть задачу та прокоментуйте отримані результати. На виробничому підприємстві, виробляються вироби, на одиницю яких витрачається 5 кг матеріалу, (покупна ціна складає 1200 грн. за тонну). Основна заробітна плата в розрахунку на одиницю виробу складає 18грн., додаткова заробітна плата – 20 % від основної зарплати, відрахування на соціальні заходи – 37,2 %. Витрати на утримання і експлуатацію устаткування складають 50 % від основної заробітної плати. Загальновиробничі витрати по підприємству складають 2000 тис. грн., адміністративні – 800 тис. грн. Загальна сума заробітної плати виробничих робітників за відрядними розцінками складає 1400 тис. грн. Витрати на збут заплановані в розмірі 3% від виробничої собівартості виробу. Рентабельність одиниці продукції складає 12 %. Розрахувати повну собівартість і відпускну ціну одиниці продукції на підприємстві.

Кожне правильно виконане завдання максимально оцінюється у 15 балів

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни
«Економіка підприємства»
(для слухачів другої вищої освіти за спеціальністю
7.03050401 – «Економіка підприємства»)

Укладач: **СКЛЯРУК** Наталя Іванівна

В авторській редакції
Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 463 Р

Підп. до друку 24.12.2012 р.
Друк на ризографі
Тираж 15 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,5
Зам. № 8884

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.